

**Перспективи застосування соціальних мереж та віртуальних спільнот в
неформальній освіті**

На даний час, спостерігається стрімке зростання кількості зареєстрованих осіб, щонайменше в одній, а частіше за все, в кількох соціальних мережах. В тому числі, аудиторія соціальних мереж зростає за рахунок учнівської молоді. Зареєстровані особи використовують дані мережі для спілкування та самопрезентації. Науковці, які враховують інтерес суспільства до спілкування в соціальних мережах та утворення різноманітних віртуальних спільнот, здійснюють пошук щодо застосування соціальних мереж для заохочення учнівської молоді до отримання нових знань; реалізації принципів безперервної освіти; створення цікавого контенту, що забезпечить учнівську молодь якісними додатковими знаннями.

За даними компанії «Gemius Україна» на березень 2014 року мережева аудиторія України склала 18 млн. осіб. Якщо розподілити дану аудиторію на вікові групи, то друга за кількістю (26,9%) – особи 14-24 років [1]. Під час нашого дослідження було з'ясовано, що аккаунт в соціальній мережі (за винятком поодиноких випадків) мають діти з 9 років (іноді зустрічаються зареєстровані діти 5-6 річного віку), а також батьки, вчителі, студенти. Популярними серед учасників нашого дослідження виявилися такі соціальні мережі, як Facebook, «В Контакте» та «Однокласники» (найменш популярна серед опитаних). Також, в ході експерименту, було виявлено, що серед дітей 9 – 10 річного віку набирає популярності популярність Facebook та YouTube. Результати анкетування показали, що лише деякі студенти, які навчаються за спеціальністю «соціальна педагогіка» та практикуючі педагоги мають досвід співпраці з дитячими та молодіжними громадськими організаціями. При цьому, особам, які стверджували, що співпрацюють з певними організаціями, виявилось важко вказати їх офіційний сайт або групу в соціальній мережі. Також, в ході анкетування виявилось, що більшість опитаних не розуміє різниці між державними соціальними установами та громадськими організаціями. Переважна більшість опитаних студентів, які навчаються за спеціальністю «соціальна педагогіка» (в тому числі, ті що вже мають досвід за спеціальністю, або в сфері освіти) знайомі з пропозиціями громадських об'єднань, що займаються реабілітацією та ресоціалізацією нарко- та алкозалежних, надають волонтерські послуги, займаються озелененням міст. І лише одиниці знають про діяльність дитячих та молодіжних громадських організацій і їх освітні та виховні пропозиції. Додамо, що учасники анкетування (як студенти, та і педагоги) з запропонованих відповідей на питання про спосіб надання учням інформації про можливі способи проведення вільного часу, у переважній

більшості обрали «вербально». А на питання де вони шукають інформацію (запропоновані відповіді – в Інтернеті, - отримую розсилку по електронній пошті, - дивлюсь на сайтах організацій (зазначте декілька), - інше), найбільша частина відповідей – «в Інтернеті».

Зазначимо, що соціальні мережі визначаються науковцями, як Інтернет сервіс (Social networks service), сайт, який дозволяє зареєстрованим на ньому користувачам розміщувати інформацію про себе і спілкуватися між собою, встановлюючи соціальні зв'язки. Контент на цьому сервісі створюється безпосередньо самими користувачами. За допомогою сервісів соціальної мережі учасники створюють віртуальні спільноти (англ. virtual communities, e-communities), новий тип спільнот, які виникають і функціонують в електронному просторі (перш за все, за допомогою мережі Інтернет) з метою сприяння вирішенню своїх професійних, політичних задач, задоволення своїх інтересів у мистецтві, дозвіллі, тощо [4].

Сучасні науковці достатньо глибоко досліджують можливості соціальних мереж освітнього напрямлення, приймають участь в розробці навчальних курсів, вебінарів. Серед відомих нам можна назвати eTwinning, EuropeanSchoolnet, E-Learning Europa, проекти Netd@ys Europe, myEurope, Spring Day in Europe, Comenius та інші [2]. А також Prometheus, академія Хана, освітні проекти від Google, Intel. Крім названих, існують курси і програми, що створені вчителями самотужки, із застосуванням безкоштовних платформ.

На сьогодні розроблені критерії до віртуальних спільнот та соціальних мереж. Наприклад, Малицька І.Д., спираючись на дослідження Бондаренко С.В., пропонує класифікувати їх за:

- кількістю учасників,
- спільною діяльністю (вчителі, учні, адміністратори, батьки),
- рівнями системи освіти (початкова, середня, вища школа, професійна освіта та підготовка тощо),
- відповідно до визначених спільних проблем та тематик (вчителі, вчителі – науковці, учні, вчителі – учні, вчителі – батьки тощо).

Також, автор наголошує на специфіці функціонування таких спільнот, що залежить від моделі використання комп'ютерних мереж в освіті. І розподіляє їх на такі категорії: моделі, які тільки використовують ресурси мереж і не є інноваційними з точки зору освітнього процесу; моделі як засоби навчання, які мають інноваційні підходи і використовуючи ІКТ значно змінюють методи навчання [3].

Враховуючи недостатню поінформованість педагогів, соціальних педагогів, батьків та учнівської молоді про діяльність та освітньо-виховні пропозиції дитячих та молодіжних громадських організацій, нами було сформульовано наступні висновки:

1. Керівники та лідери дитячих та молодіжних громадських організацій мають врахувати наявний і постійно зростаючий інтерес до соціальних мереж серед учнівської молоді, та використовувати ресурси даних мереж для популяризації своєї діяльності, інформування більшої аудиторії про свої освітні та виховні пропозиції, залучення нових членів.

2. Дитячим та молодіжним громадським організаціям, навчальним і розвивальним віртуальним спільнотам варто створити групи у соціальних мережах, що популярні серед учнівської молоді.

3. Наповнення таких груп має не лише відображати зміст або анонс основного сайту, а й наповнюватися оригінальним контентом. Включати конкурси, опитування, тематичний гумор, активне спілкування з вчителями, тьюторами, членами групи. Таким чином, популярні серед учнівської молоді соціальні мережі можуть бути використанні, як засіб інформаційної підтримки навчальної діяльності неформального спрямування, та створювати позитивне відношення до навчання.

Список використаних джерел

1. Аудитория Интернета, Украина, Март 2014 г. [Електронний ресурс] / Gemius Україна. – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/rkaspirovych/3-2014-gemiusaudienceoverview1>

2. Іванюк І.В. Досвід віртуальних навчальних спільнот у формуванні полікультурної компетентності учнів / Іванюк І.В. // In: Звітна конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (2014): Матеріали наукової конференції Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м.Київ, Україна, С. 18-20.

3. Малицька І. Д. Віртуальні спільноти як інноваційні освітні середовища в системах освіти зарубіжних країн / І. Д. Малицька // Інформаційні технології в освіті. - 2013. - Вип. 15. - С. 276-283. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/itvo_2013_15_34.pdf

4. Пелешишин А. М. Процеси управління інтерактивними соціальними комунікаціями в умовах розвитку інформаційного суспільства [Текст]: монографія / А. М. Пелешишин, Ю. О. Серов, О. Л. Березко, О. П. Пелешишин, О. Ю. Тимовчак-Максимець, О. В. Марковець // – Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2012. – 368с.